

Àrea del Turó del Castell (PEIN)

Tona

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Serrat del Castell de Tona
Alçada: 700

Coordenades:

Latitud: 41.85454
Longitud: 2.22354
UTM Est (X): 435549
UTM Nord (Y): 4633918

Classificació

Número de fitxa 08283 - 132
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Observacions protecció: Aquest espai s'inclou al Pla especial de delimitació definitiva dels espais del PEIN: Turons de la Plana Ausetana, la Sauva Negra, Gallifa i el Moianès. Direcció General de Patrimoni Natural i del Medi Físic. Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya. Gener 2000
La redacció d'aquest Pla especial s'emmarca en el desenvolupament del Pla d'espais d'interès natural, aprovat mitjançant el Decret 328/1992, de 14 de desembre. El PEIN té la condició de pla territorial sectorial, va ser redactat i tramitat d'acord amb el que disposa la Llei 12/1985, d'espais naturals. Conté un conjunt de 144 espais naturals considerats d'un interès natural de primer ordre, als quals dota d'un règim de protecció de caràcter bàsic.
Data aprovació: dj., 06/04/2000 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada

Titular:

: 08283A004000230000YY; 08283A004000240000YG;
08283A004000250000YQ; 08283A004000670000YK;
08283A004000260000YP

Fitxes associades:

Torre del Castell

Jaciment arqueològic del Castell i l'església de Sant Andreu

Església de Sant Andreu del Castell

Cisterna del Pla del Castell. La Tonda

Conjunt del castell de Tona

Autoria de la fitxa

Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE serveis Culturals)

Data de registre de la

dl., 20/05/2024 - 13:55

fitxa:

Descripció

Aquesta àrea forma part d'una de les dues unitats fonamental de l'Espai natural Turons de la Plana Ausetana, que inclou l'entorn de Tona i diversos turons: el pla de Tona, el turó del Castell, el turó del Planell i tres petits turons més situats al nord del nucli urbà de Tona (el turó de Can Font, el turó de Can Queu, i el turó de Can Cucut). També inclou els turons de Torrellebreia i Mont-rodó entre aquesta població i Taradell. La superfície total protegida a Tona és de 137,41 ha.

L'àrea del Turó del Castell té una superfície de 19.30 ha. La descripció dels seus límits s'inicia a la part nord-est del turó on s'inicia un corriol al peu del turó que esdevé camí a la part est de l'àrea. El límit continua en sentit sud per aquest camí fins que se separa per envoltar pel nord i oest unes cases unifamiliars i uns dipòsits, que queden fora de l'espai.

El límit gira en direcció oest i coincideix amb el límit del sòl urbà que estableixen les Normes Subsidiàries vigents del municipi de Tona fins a trobar el passeig de la Suïssa.

El límit oest coincideix amb el passeig de la Suïssa fins uns 90 m passat el camp de futbol, on el límit es separa del passeig esmentat i mitjançant una línia recta imaginària de 70 m fins la rotonda final d'un carrer asfaltat però sense edificacions. Quan aquest carrer tomba en direcció nord es traça una altra línia recta imaginària fins enllaçar amb el punt d'inici de la descripció.

En els pendents margosos del turó, més o menys aixaragallats, es formen sòls que es coneixen com a regosòls, que són sòls sobre materials no consolidats, sense una capa de material orgànic sobre la roca descoberta. És, per tant, un sòl poc evolucionat, sotmès a l'erosió, pobre en matèria orgànica.

A la part baixa del pendent, on s'acumulen més materials i l'activitat biològica es veu afavorida per qüestions ambientals (major humitat, menys exposició a agents d'erosió...) es formen sòls bruns calcaris col·loïdals. Són sòls més estructurats, amb presència de carbonat càlcic actiu en tot el perfil, i amb capes de material sobre la roca mare: una capa amb matèria orgànica que facilita la presència de coberta vegetal, i una capa mineral, que ajuda a l'arrelament d'aquesta coberta vegetal.

A la part alta del turó hi ha un tipus de sòl anomenat rendzines. Són sòls formats sobre roques calcàries que es divideixen finament, i barrejats amb la matèria orgànica (per acció mecànica i biològica), donen lloc a una capa superficial rica en carbonats. Aquesta estructura facilita la presència d'una important coberta vegetal.

En el turó del Castell hi trobem espècies vegetals dels diferents estrats de vegetació: arbori, arbustiu i herbaci. Dins de l'estrat arbori hi ha pi blanc, pi pinyoner (*Pinus pinea*), alzina (*Quercus ilex ilex*), roure

martinenc (*Quercus pubescens*) i auró blanc (*Acer campestre*). La seva distribució varia en funció de si estan a vessant solell o obac i també degut a l'efecte provocat per l'acció del vent (sobretot en la part superior del turó). En l'estrat arbustiu, les espècies més destacades són el garri (*Quercus coccifera*), l'esbarzer (*Rubus ulmifolius*), l'arç blanc (*Crataegus monogyna*), l'argelaga (*Genista scorpius*) i els arbustos aromàtics com la farigola (*Thymus vulgaris*) i el romaní (*Rosmarinus officinalis*).

En l'estrat herbaci destaquen molt especialment les gramínies de varis tipus, les heures (*Hedera hèlix*), que cobreixen de forma quasi total el tronc de la majoria d'alzines que hi trobem, i també quantitats considerables de ravenisses blanca (*Diplotaxis eruroides*) i groga (*Erucastrum nasturtiumfolium*), i el fonoll (*Phoeniculum vulgare*) (VILAMAJÓ, 2007).

Aquest espai singular és també refugi de la fauna. La conservació dels biòtops esmentats entremig de grans extensions de planes agrícoles, permet el manteniment d'una rica i variada fauna. Els redactors del Pla Especial destaquen l'interès dels quiròpters, per la presència en les rouredes d'aquest espai d'espècies arborícoles molt rares a la Península (*Nyctalus sp.*). Així com també els lepidòpters per aplegar moltes espècies rares a la fauna catalana. (Pla Especial)

Observacions:

Els turons de la Plana Ausetana reuneixen indubtables valors geomorfològics i biològics, així també conformen un testimoni de la història geològica de la plana de Vic i del seu paisatge vegetal primitiu. Els materials que els constitueixen són margues blavenques del terciari, riques en fòssils, que presenten formes erosives particulars *bad-lands*.

L'espai es mostra d'un reducte de vegetació natural que sobresurt de la plana agrícola i que presenten l'interès de constituir un refugi per a diverses espècies de flora i fauna.

Bibliografia

Pla especial de delimitació definitiva dels espais del PEIN: Turons de la Plana Ausetana, la Sauva Negra, Gallifa i el Moianès. Direcció General de Patrimoni Natural i del Medi Físic. Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya. Gener 2000

VILAMAJÓ, Marc (2007). "L'entorn paisatgístic del turó del Castell de Tona". Llibre de Tona

